

TYT
MSÜ
KPSS

Konu Özetli ve Açıklamalı Çözümlerle

SES BİLGİSİ YAZIM KURALLARI NOKTALAMA İŞARETLERİ

SORU BANKASI

Funda UZUNYOL

Alaaddin UZUNYOL

- ✓ Genel Tarama Testleri
- ✓ Süre Ölçen Testler
- ✓ Stratejik Bilgiler
- ✓ Çözümlü Sorular
- ✓ Yeni Nesil Sorular
- ✓ ÖSYM Soruları
- ✓ Akıllı Tahtaya Uyumlu
- ✓ Soru Sayısı: 710

■ Yayın Yönetmeni
Eyüp Eğlence

■ Yayın Editörü
Hatice Yasemin Gülođlu

■ Ders Editörleri
Serdal Salmanlı / Taner Sümer / Merve Kartal

■ Akıllı Tahta Soru Çözümü
Evşen Mercan / Habil Dağ

■ Dizgi ve Grafik
Okyanus Dizgi (Ş. S.)

■ Kapak Tasarım
Türk Mutfađı

■ Baskı Cilt
Alper Basım San. Tic. Ltd. Şti

■ Yayıncı Sertifika No : **49697**
Matbaa Sertifika No : **45008**

■ ISBN: **978-625-6537-89-7**

■ OKYANUS BASIM YAYIN TİCARET A.Ş.
Eski Turgut Özal Caddesi No: 22/101 34490 Başakşehir / İstanbul
Tel: (0212) 572 20 00 Fax: (0212) 572 19 49
www.okyanusokulkitap.com www.akillioğretim.com

■ İstanbul

Bu eserin her hakkı saklı olup tüm hakları Okyanus Basım Yayın Ticaret Anonim Şirketine aittir. Kısmen de olsa alıntı yapılamaz, metin ve soruları aynen veya değiştirilerek elektronik, mekanik, fotokopi ya da başka türlü bir sistemle çoğaltılamaz, depolanamaz.

Ön Söz

Sevgili Öğrencimiz,

Millî Eğitim Bakanlığının özellikle son yıllarda üzerinde durduğu hususlardan biri de değişen dünyanın gerektirdiği becerileri sağlayan, değişimin aktörü olacak öğrencilerin yetiştirilmesi ve bunu sağlayabilmek için bütüncül ve yapısal bir dönüşüme ihtiyacın olmasıdır. Bu değişim ve dönüşüm süreçleri içerisinde ortaöğretim müfredatları da değişmektedir.

Okyanus Yayıncılık lise grubu olarak hazırladığımız kitaplar, Millî Eğitim Bakanlığının uygulamaya koyduğu yeni öğretim programlarına uymakla birlikte ÖSYM'nin son yıllarda sorduğu sorular incelenerek hazırlanmıştır.

Uzman yazarlarımız tarafından büyük bir özveriyle hazırlanan Ses Bilgisi, Yazım Kuralları, Noktalama İşaretleri Soru Bankası kitabımızın, sizlere yarar sağlayacağına gönülden inanıyoruz.

Yayın Yönetmeni

Eyüp Eğlence

Yazarların Size Mesajı Var

Sevgili Öğrenciler,

ÖSYM'nin yapmış olduğu sınavlarda ses bilgisi, yazım kuralları ve noktalama işaretlerinden toplam beş soru gelmektedir. Öğrenciler arasında yapmış olduğumuz araştırmalarda en çok yanlış yapılan soruların bu üç konu olduğunu tespit ettik. Soru bankalarında ses bilgisi, yazım kuralları ve noktalama işaretleri soru sayısının az bulunduğu noktada öğrenci eleştirilerine kulak verdik ve böyle bir çalışma içerisine girdik. Konu özetleriyle öğrencilerimizi çok önemli olan bu konulara ısındırmaya, onların ön yargılı bakışlarını kırmaya çalıştık.

ÖSYM'nin her yıl çeşitlendirdiği soru kalıplarını dikkate alarak, yeni nesil sorularla süsleyerek titiz bir çalışmanın sonunda kitabımızı hazırladık. Soru sayısını mümkün olduğunca fazla tuttuk. Bu kitabın öğrencilere yara bandı olacağından, onları geliştireceğinden hiç şüphemiz yok. Bu kitabı çözdükçe ses bilgisi, yazım kuralları, noktalama işaretleri konularına bakış açınız değişecek, bilgileriniz artacak, hiçbir sorununuz kalmayacaktır.

Tüm öğrencilerimize kolaylıklar dileriz.

Yolunuz açık, başarılarınız daim olsun.

Funda Uzunyol - Alaaddin Uzunyol

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE:	SES BİLGİSİ	6 - 37
2. ÜNİTE:	YAZIM KURALLARI	38 - 75
3. ÜNİTE:	NOKTALAMA İŞARETLERİ	76 - 111
4. ÜNİTE:	GENEL TARAMA TESTLERİ	112 - 143
5. ÜNİTE:	ÖSYM ÇIKMIŞ SORULAR	144 - 150
	CEVAP ANAHTARI	151 - 152

Tüm Sınıf Düzeylerinde, yaklaşık 1,5 milyon soru çözüm ve konu anlatım videoları ile akilliogretim.com sitemizle 7/24 öğrencilerimize destek veriyoruz.

HER KOŞULDA EĞİTİM, AKILLI ÖĞRETİM!

Konu Anlatım ve Soru Çözüm Videolarına Nasıl Ulaşılr?

Sayfalarda yer alan kare barkodları telefonda okutarak veya bilgisayardan kare barkodların altında yer alan sayısal kodları akilliogretim.com adresindeki arama çubuğuna yazarak ulaşmaktadır.

Okyanus Video Çözüm Uygulamamızı App Store ve Google Play üzerinden indirip, Soru Çözüm ve Konu Anlatım Videolarımıza ulaşabilirsiniz.

Telefon, Tablet veya
Bilgisayardan

Konu Anlatım
Video Örneği
İçin Okutun

Soru Çözüm
Video Örneği
İçin Okutun

“NEREDE OLURSAN OL” **7/24** EĞİTİME DEVAM.

AKILLI ÖĞRETİM

akilliogretim.com

1. ÜNİTE

SES BİLGİSİ

ÜNLÜLERLE İLGİLİ SES OLAYLARI

ÜNSÜZLERLE İLGİLİ SES OLAYLARI

ÜNSÜZ BENZEŞMESİ (ÜNSÜZ SERTLEŞMESİ)

Türkçede sert ünsüzle (f, s, t, k, ç, ş, h, p) biten bir sözcüğe yumuşak ünsüzlerden "c, d, g" ile başlayan bir ek geldiğinde ekin başındaki yumuşak ünsüz sertleşir ve "ç, t, k" olur.
Ø Açlıktan, hafifçe, keskin, öptüm...

ÜNSÜZ DÜŞMESİ

Türkçede "-k" ünsüzüyle biten bazı kelimeler "-cık, -cik, -cak, -cek" küçültme eklerini veya "l" yapım ekini aldıklarında sözcüğün sonundaki "-k" düşer. Bu ses olayına ünsüz düşmesi denir.
Ø Sıcak + cık = sıcacık
Ø Seyrek + l = seyrel-

ÜNSÜZ YUMUŞAMASI (ÜNSÜZ DEĞİŞİMİ)

Türkçede sert ünsüzlerden "p - ç - t - k" biten bir sözcüğe ünlü ile başlayan bir ek getirildiğinde, bu sözcüğün sonundaki ünsüz yumuşayarak "b - c - d - g - ğ"ye dönüşür.
Ø Mektubu, kâğıda, cevabı...

KAYNAŞTIRMA ÜNSÜZLERİ (KORUYUCU ÜNSÜZ)

Türkçe sözcüklerde iki ünlü yan yana gelmez. Ünlüyle biten bir sözcüğe ünlüyle başlayan bir ek getirildiğinde sözcükle ek arasında "y, ş, s, n" kaynaştırma ünsüzlerinden uygun olanı girer.
Ø suya, altışar...

ÜNSÜZ TÜREMESİ (ÜNSÜZ İKİŞLEŞMESİ)

Arapçadan dilimize giren ve özgün biçimlerinde sonunda ikiz ünsüz bulunan kelimeler Türkçede tek ünsüzle kullanılır. Bu kelimeler ünlüyle başlayan ek veya yardımcı fiille kullanıldıklarında sondaki ünsüz ikizleşir.
Ø Şık + ı = şıkkı
Ø his + etmek = hissetmek

N-B ÇATIŞMASI (N-M DEĞİŞİMİ)

Türkçede "b" sesi kendinden önceki "n" sesini "m"ye çevirir. Gerileyici benzeşme veya dudak ünsüzlerinin benzeşmesi olarak da bilinir.
Ø Zambak, tımbul, kambur, pembe...

TEST 1

İdeal çözüme süreniz

dk.

Çözdüğünüz süre

dk.

1. Ankara sıradan bir şehir değildir. Başkent olmanın ağırlığını her zaman taşır. Kalesini ve civarını gezer, eskiyi koklarsınız. Müzelerinde bilgilenir, parklarında soluklanırsınız. Ardında tarih kokan binalarında geçmişi yaşar, Anıtkabir'de saygıyı hissedersiniz.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisinin örneği yoktur?

- A) Kaynaştırma
- B) Ünlü düşmesi
- C) Ünsüz türemesi
- D) Ünsüz yumuşaması
- E) Ünsüz sertleşmesi

2. Üç ay konuştuk. Birçok mesele ortaya konuldu. Meselenin bir kısmını hâlettik, beraber anlaşmaya vardık. Uzlaşmaya

I II
varılmayan iki madde anlaşmanın imza sürecini geciktire-
III IV

cek gibi görünüyor.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangilerinde ünsüz yumuşaması vardır?

- A) Yalnız I
- B) II ve III
- C) II ve IV
- D) III ve IV
- E) IV ve V

3. Günlük tutmak düşünce ve duyguların net bir şekilde ifade edilmesine ve başkaları tarafından yargılanma korkusu olmadan duyguların daha ayrıntılı keşfedilmesine katkı sağlayabilir.

Bu cümlede altı çizili sözcüklerde görülen ortak ses olayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kaynaştırma
- B) Ünlü düşmesi
- C) Ünsüz yumuşaması
- D) Ünsüz benzeşmesi
- E) Ünlü türemesi

4. Kalbinin sesi tarafından kandırılan insanlar vardır. Onlar kalpleriyle akılları arasında bir seçim yapmışlardır. Kalp ile beyin savaşında asıl kaybeden kendileri olmuştur. Kaybedilmiş bir aşkla beraber çıkmış bir yolun yalnızıdır onlar.

Bu parça ile ilgili olarak

- I. Sözcüklerin birleşmesi esnasından ünlü düşmesi olmuştur.
- II. Türeme esnasında ünlü kaybına uğrayan bir sözcük vardır.
- III. Bir sözcükte aldığı ekten dolayı ünlü düşmesi yaşanmıştır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

5. Nermin'in vücudu yorganın kıvrımları arasında kaybolmuştu

I II
yalnız saçları görünüyordu. Yorgan, nefes alıp vermelerle
III
hafifçe inip kalkmasa yatakta canlı bir varlık olduğunu anla-
IV V
mak zordu.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerdeki ses olayları ikişerli eşleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi boşa kalır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. Canlı bir ticari hayatın görüldüğü üç medeniyete beşiklik etmiş şehirde işlek bir liman ve demir yolu hattı bulunuyordu. **Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi görülmektedir?**

- A) Ünlü daralması
- B) Ünsüz türemesi
- C) Ünlü düşmesi
- D) Ünsüz benzeşmesi
- E) Ünlü değişimi

7. Ağlasam sesimi (I) duyar mısınız,
Mısrararımda;
Dokunabilir misiniz,
Gözyaşlarıma, ellerinizle?
Bilmezdim (II) şarkıların bu kadar güzel,
Kelimelerinse kifayetsiz (III) olduğunu
Bu derde düşmeden (IV) önce.
Bir yer var, biliyorum;
Her şeyi söylemek mümkün;
Epeyce (V) yaklaşmışım, duyuyorum;
Anlatamıyorum.

Bu dizelerde numaralanmış yerlerden hangilerinde ulama vardır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve IV

8. Bu adamı babam gibi severdim. Çok iyiliğini gördüm, fazlasını bekleyemezdim. Hakkım da yoktu. Kaldı ki son altı yıl içinde parasızdı. Düzenli bir işi de var sayılmazdı. Borçla yaşıyordu. Hayatıma dokunan bu adama minicik de olsa bir şeyler yapmanın zamanı geldi de geçiyordu.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz düşmesi
B) Ünlü değişimi
C) Ünsüz ikizleşmesi
D) Ünlü daralması
E) Ünsüz yumuşamasına aykırılık

9. Aşağıdaki sözcüklerden hangisine ünlü ile başlayan bir ek getirildiğinde sözcüğün sonundaki sert ünsüz yumuşamaz?

- A) Küp B) Ağaç C) Çok
D) Denk E) Fert

10. (I) Tanınmış romancılarımızdan Halide Edip Adıvar, Millî Mücadele'de önemli görevler üstlendi. (II) İzmir'in işgalinden sonra İstanbul'da düzenlenen mitinglerde halka seslendi. (III) Daha sonra eşiyle Ankara'ya geldi. (IV) Karargâhta Mustafa Kemal'in yanında görev yaptı ve I. İnönü Muharebesi'nden sonra cepheye gitti. (V) Bu çalışmalar nedeniyle kendisine onbaşılık rütbesi verildi.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde n-b çatışmasına aykırılık söz konusudur?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) II ve V

11. Kampın ortasında kocaman bir ateş yakıldı. O ateşte yemekler pişirildi. Yemekten sonra çevreyi el birliğiyle temizleyip ateşin etrafında toplanarak sohbet etmeye başladılar.

Bu parçada altı çizili sözcüklerin hangisinde kaynaştırma ünsüzü yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Ne sarayda ne handa
Bir zalim ocağında
Sevdam ağlıyor
Ne gam ölsem uğrunda
Beni zehir zemberek
Diller dağlıyor

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünlü düşmesi
B) Ünsüz yumuşaması
C) Ünlü daralması
D) Ünsüz türemesi
E) Kaynaştırma

TEST 2

İdeal çözüme süreniz

dk.

Çözdüğünüz süre

dk.

1. Yaz yağmuru, düşer durur yüreğime
Bir küçük aşk, yeter benim hasretime
Sen de benim yağmurum ol
Damla damla yağ gönlüme

Bu dizelerle ilgili olarak,

- "Yağmur" sözcüğü küçük ünlü uyumuna uyar.
- "Hasretime" sözcüğünde ünsüz yumuşamasına aykırılık söz konusudur.
- "Gönlüme" sözcüğünde türeme esnasında ünlü düşmesi vardır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

2. Ben senin en çok sesini sevdim
Buğulu çoğu zaman, taze bir ekmeğe gibi
Önce aşka çağırın, sonra dinlendiren
Bana her zaman dost, her zaman sevgili

Bu dördünlüğün II ve IV. dizelerinde aşağıdaki ses olaylarından hangileri görülmektedir?

- A) Ünlü düşmesi - ünsüz düşmesi
B) Ünsüz sertleşmesi - ünlü değişimi
C) Ünsüz türemesi - ünlü türemesi
D) Ünsüz değişimi - ünlü değişimi
E) Ünsüz yumuşaması - kaynaştırma

3. Saçlarınızın arasında dolaşan Akdeniz rüzgârı, yüzyıllardır Antakya topraklarında beslenmiş kültürlerin hikâyelerini hafif hafif kulağınıza fısıldayacaktır buraları adım adım gezerken.

Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz yumuşaması
B) Ünlü düşmesi
C) Ünlü daralması
D) Ünsüz sertleşmesi
E) Koruyucu ünsüz

4. Vasiyetnamenin reddi küçük muhitimde derin bir akis uyandırmıştı. Bütün tanıdıklar yahut mühim bir kısmı beni ve bilhassa kızımı meşru bir haktan mahrum edilmiş adediyorlardı. Herkes bana karşı yapılan haksızlığa isyan ediyor ve kendi mizacına göre tepkiler gösteriyordu.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I. sözcükte, birden fazla ses olayı vardır.
B) II. sözcükte, ünsüz sertleşmesi yaşanmıştır.
C) III. sözcükte, ünlü düşmesi görülmektedir.
D) IV. sözcükte, kökte ünlü değişimine yer verilmiştir.
E) V. sözcükte, tek ses olayı bulunmaktadır.

5. L şeklinde tasarlanan Mısır Çarşısı, 88 kemerli odadan oluşur. Altı kapısı bulunan çarşının Haseki Kapısı'ndaki kısım iki katlıdır. Döneminde üst katlar mahkeme olarak kullanılmış, esnafın müşterilerle ve kendi arasındaki sorunları burada giderilmiştir.

Bu parçada birden fazla görülen ses olayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ünlü değişimi B) Hece düşmesi
C) Ünsüz değişimi D) Ünsüz uyumu
E) Ünlü türemesi

6. Efes'in ilk olarak tarihte "amazon" adıyla anılan kadın savaşçılar tarafından kurulduğu ve hatta isminin Arzawa Kralığı'nın bir şehri olan Apasas'tan geldiği rivayet edilir.

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangilerinde diğerlerinden farklı bir ses olayı vardır?

- A) Yalnız I B) I ve III C) III ve V
D) II ve IV E) I ve V

7. (I) Başak burcu kadını, zekâ ve güzelliğin en etkileyici kombinasyonu olarak göz alıcıdır. (II) Buldukları her ortamda hareketleri mantıklı davranışları ile kolaylıkla göze çarpar ve oldukça dikkat çekerler. (III) Organizasyon yetenekleri muazzam olan bu kadınlar icraat insanı olarak tanımlanabilirler. (IV) Yaratıcı mizaçları ile çalışkan ve yardımsever kişiliklerini birleştirerek çevreleri tarafından takdir ve sempati kazanırlar. (V) Topluma ve insanlara karşı aşırı duyarlı olan başak kadınları yardım etmekten çokça keyif alırlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde birden fazla ünsüz benzeşmesi yer almaktadır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) II ve V

8. Güzelsin... Ayrı bir caziben var. Gözlerin, o derin, efsunlu gözlerin... Ve yanaklarında batıp her defasında ayrı bir güzellikte doğan gamzeler... Sağ şakağının üzerinde bir aksesuar gibi duran o küçücük insanı büyüleyen ben... Rabb'im, seni ilahi sanatın en ince özelliklerini sergilemek için yaratmış sanki.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi örneklenmemiştir?

- A) Ünsüz düşmesi
B) Ünsüz türemesi
C) Ünsüz sertleşmesi
D) Ünsüz yumuşaması
E) Ünlü türemesi

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü türemesine örnek olabilecek bir kullanım vardır?

- A) Çöpün kenarında kaderine terk edilmiş kediciğ çok malsun görünüyordu.
B) Köyün karşısındaki tepeciği aştın mı bizim sürüyü göreceksin oralarda.
C) O kadar diyete rağmen bir ayda sadece bir kilocuk verebilmişim maalesef.
D) Gençecik yaşta büyük başarılarla imza atması tüm spor otoritesinin dikkatini çekmişti.
E) Yoğun kalabalıkta kaybolan yavrucağız gözyaşları içinde annesini arıyordu.

10. Bir haftadır evden dışarıya adımımı atmadım. Yaptığım tek iş, saatlerce masanın başında oturup önümdeki kâğıtlara anlamlı anlamsız şekiller çizmek; beğendiklerimi çerçeveleyip beğenmediklerimi karalayarak beynimin içinde birikmiş, zehri düpedüz dışarıya akıtmaya çalışmaktı.

Bu parça ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Ünlü türemesi vardır.
B) Ünsüz yumuşaması yoktur.
C) Ünsüz benzeşmesi bulunmaktadır.
D) Büyük ünlü uyumunun aranmadığı sözcük kullanılmıştır.
E) Birden fazla sözcükte ünlü düşmesi görülmektedir.

11. Bir fidandım derildim

I

Fırtınaydım duruldum

II

Yoruldum çok yoruldum

III

Siz benim neler çektığımı

IV

Nereden bileceksiniz

V

Bu dizelerde altı çizili sözcüklerden hangisi büyük ünlü uyumuna aykırıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

12. Horon, Karadeniz insanının vazgeçilmezi olmak ile beraber oynarken insana bütün siniri, stresi attırmakla kalmıyor enerjiiyi de son nefese kadar harcatmayı başarıyor. Karadeniz'in tüm hırçınlığını içinde barındıran bu geleneksel halk oyunu horonun Yunan ve Cenevizlilerin kültürlerinden kaldığı düşünülmektedir.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünlü daralması
B) Ünsüz türemesi
C) Ünsüz benzeşmesi
D) Ünlü düşmesi
E) Ünsüz yumuşaması

TEST 3

İdeal çözüme süreniz

dk.

Çözdüğünüz süre

dk.

1. (I) İletişim, insanlar arasında kurulan en güçlü köprülerden biridir. (II) Bu köprülerin sağlam olması sadece söylenen kelimelerin değil aynı zamanda kullanılan üslubun inceliğiyle de şekillenir. (III) İnsanlar arasında etkileşimin temelinde yatan haddini bilmek ve doğru bir üslup kullanmak, ilişkilerin sürdürülebilirliğini ve anlayışı güçlendirir. (IV) Ünlü düşünürlerin bu konuda dile getirdiği sözler, doğru üslubu yakalamak adına bize ışık tutan öğütler sunmaktadır. (V) Yediden yetmişe herkesin ilgisini çeken bu sözler kimi zaman karşı tarafa mesaj niteliği de taşımaktadır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ünsüz türemesi vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. 20'li yaşlarda mideye giren kramplar, 30'lu yaşlarda derin duygular, 40'lı yaşlarda kolaylık ve huzur... Aşk her yaşta farklı yaşıyoruz. Asıl önemli olan yaşımız ilerledikçe duygularımızın hangi yöne gittiğini görmemizdir.

I II
III

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangilerinde birden fazla ses olayı vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

3. Kozalak şurubu özellikle ormanlık alanlarda yetişen çam ve ladin gibi ağaçların kozalaklarından elde edilen geleneksel doğal bir ilaçtır. Bu şurup öksürük ve boğaz ağrısı gibi sorunum yolları rahatsızlıklarına karşı etkili bir hafifletici olarak bilinir. Hem çocuklar hem yetişkinler tarafından tercih edilen sağlıklı bir alternatiftir.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangilerinde herhangi bir ses olayı yoktur?

- A) I ve II B) II ve IV C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve V

4. (I) Van'ın soğuk ikliminde insanlar, süt evlerinden sabah sıcak süt alır ve içine ekmeğe doğrayıp kaşık yardımıyla tüketirlerdi. (II) Gel zaman git zaman süt evleri bugünkü kahvaltı salonlarına dönüştü. (III) Doğal ürünlerinin de yardımıyla Van dünyaca tanınan bir gastronomi şehri oldu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde ünlü aşınması vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

5. İncecik açılmış baklava hamurunun arasına fındık serpiştiriliyor, üzeri nar gibi kızarana kadar fırında pişiyor. Sonra da mis gibi sütlü şerbete buluşuyor. Baklavanın hafif bir alternatifi olarak sütlü nuriye ismiyle müthiş bir lezzet olarak damaklarınızı şenlendirmeyi bekliyor.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangileri vardır?

- A) Ünsüz benzeşmesi - ünlü düşmesi
B) Ünlü daralması - ünsüz düşmesi
C) Ünlü türemesi - ünsüz türemesi
D) Ünsüz yumuşaması - ünlü değişimi
E) Ünsüz benzeşmesi - n-b çatışması

6. Müslümanlar, Hazreti Muhammed'in "İstanbul mutlaka fethedilecektir. Onu fetheden komutan ne güzel komutan, fetheden ordu ne güzel ordudur." hadisini işittikleri günden itibaren bu müjdeye nail olabilmek için hareket etmişlerdir.

Bu parçada altı çizili sözcükte

- I. Ünsüz uyumu
II. Ünsüz değişimi
III. Ünlü türemesi
IV. Ünsüz ikizleşmesi
V. Ünlü düşmesi

numaralanmış ses olaylarından hangilerine yer verilmiştir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) III ve IV
D) IV ve V E) I, II ve V

7. Konserve, yiyecekleri hava geçirmez kaplarda paketleyerek uzun süre saklamak için iyi bir yöntemdir. Konserve yapmak ilk olarak 18. yüzyılın sonlarında savaşta askerler ve denizciler için istikrarlı bir gıda kaynağı sağlama yolu olarak geliştirilmiştir. Konserve işlemi ürüne göre biraz değişebilir ancak işleme, kapatma, ısıtma olmak üzere üç ana adım vardır.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisinin birden fazla örneği yoktur?

- A) Ulama
B) Kaynaştırma
C) Ünlü daralması
D) Ünsüz sertleşmesi
E) Ünsüz yumuşaması

8. Sağlıklı ve beyaz dişler güzel bir gülümsemenin temelidir. Ancak çeşitli nedenlerle dişlerde renk değişiklikleri, sararmalar veya lekeler oluşabilir. Bu durumda diş beyazlatma yöntemleri dişlerinizi beyazlatmak estetik bir görünüm elde etmek için etkili bir seçenektir.

Bu parçada

- I. Ünlü düşmesi
II. Ünsüz türemesi
III. Ünsüz yumuşaması
IV. Ünlü daralması
V. Ünsüz benzeşmesi

ses olaylarından hangileri görülmektedir?

- A) Yalnız I
B) II ve III
C) III ve IV
D) IV ve V
E) I ve V

9. Dalında en donanımlı ve alanına en çok hâkim olan insan, en başarılı insan olmuyor. Ortalamaya daha yakın olan kişiler, mesleklerinde daha popüler oluyor, kısa sürede parlıyor çünkü toplumun çoğunluğunu oluşturan kesime daha yakınlar.

Bu parçada altı çizili sözcükte görülen ses olayı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Ünlü düşmesi
B) Ünlü daralması
C) Ünlü türemesi
D) Ünlü değişimi
E) Kaynaştırma

10. Travma, günlük yaşantımızda sık kullanılan kelimeler arasına girmeye başlamış sadece stres düzeyini arttıran durumlara verdiğimiz ad olurken buna karşın günlük rutini bozar, ani ve beklenmedik bir şekilde gelişen, dehşet, kaygı, panik yaratan, kişinin anlamlandırma süreçlerini bozan olaylar travmatik yaşantılar olarak tanımlanabilmektedir.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi vardır?

- A) Ünsüz benzeşmesi
B) Ünsüz türemesi
C) Ünlü değişimi
D) Ünsüz düşmesi
E) Ünlü türemesi

11. Magnezyum, vücut işlevi için hayati öneme sahip bir mineraldir ve 300'den fazla metabolik reaksiyonda yer alır.

I
Magnezyum kan basıncının düzenlenmesi, kemik sağlığı,
II
kas fonksiyonları ve kalp ritminin korunmasına yardımcı
III
olur. Eksikliği, tip 2 diyabet, kalp hastalığı, migren gibi ra-
IV
hatsızlıklarla ilişkilidir. Magnezyum, takviyeler ve magnezyum içeren yiyeceklerle alınabilir.

V
Bu parçada altı çizili sözlerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I'de, ulama vardır.
B) II'de, birden fazla ses olayına yer verilmiştir.
C) III'te, ünlü düşmesi görülmektedir.
D) IV'te, ünsüz düşmesi bulunmaktadır.
E) V'te, ünlü daralması söz konusudur.

12. Aynı çatı altında aşkımız bir yalanmış,
Dönüp baktım maziye paylaşacak ne kalmış

Bu dizelerde ünsüz yumuşamasına aykırı kaç sözcük kullanılmıştır?

- A) 1
B) 2
C) 3
D) 4
E) 5

TEST 4

İdeal çözüme süreniz

dk.

Çözdüğünüz süre

dk.

1. Boşuna yorulur yollar
I (kaynaştırma)

Birlikte yürüyemeyeceğiz ki...
II (ünsüz sertleşmesi)

Özlemler de ayrılıklar da boşuna
III (ünlü düşmesi)

Öyle uzaklardayız
IV (ünsüz düşmesi)

Birlikte ağlayamayacağız ki...
Seviyorum seni boşuna

Boşuna yaşıyorum
V (ünlü daralması)

Yaşamı bölüşemeyeceğiz ki...

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerde görülen ses olaylarından hangisi yanlış verilmiştir?

A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Ağlayan fidan kırık bir dal gibi
Kuytu köşeye atılmış bir saz gibi
Uçmak isteyen yaralı kuş gibi
Dalıp da umuda batasım geliyor

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi görülmektedir?

A) Ünsüz türemesi B) Ünsüz düşmesi
C) Ünsüz yumuşaması D) Ünsüz benzeşmesi
E) Ünlü değişimi

3. Spastik serebral palsi, beyin motor korteks bölgesindeki hasar sonucu meydana gelir; bu da kasların sertleşmesine ve gerginleşmesine yol açar. Bu tip serebral palsi, beyindeki hasarın konumuna göre vücudun farklı bölgelerini etkileyebilir.

Bu parçada birden fazla görülen ses olayı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Ünsüz uyumu B) Ünlü düşmesi
C) Ünsüz değişimi D) Ünsüz türemesi
E) Ünlü türemesi

4. (I) Kafasının içinde dönüp duran ve birbirine çarpan düşüncelerle girdi odasına. (II) Neden olduğunu bilmiyordu ama yorgun ve yenik bir savaşçı gibi hissediyordu kendini. (III) Hiç girmediği bir savaşın mağlubu gibiydi, belki de hak ettiğimi yaşıyorumdur kendime. (IV) "Çektiklerimiz, seçtiklerimizin cevabı değil midir bize?" dedi kendi kendine. (V) Bilgisayarının başında otururken "Kaybettiklerim belki de beni bana kazandırıyor." diye teselli etti kendini.
Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

A) I. cümlede, ünlü düşmesine yer verilmiştir.
B) II. cümlede, ünsüz türemesi görülmektedir.
C) III. cümlede, ünsüz yumuşaması bulunmaktadır.
D) IV. cümlede, ünsüz benzeşmesi söz konusudur.
E) V. cümlede, bir sözcükte iki farklı ses olayı vardır.

5. Anam bir yaz gecesi doğurmuş beni burada

I
Bu çamlıkta söylemiş son sözlerini babam

II
Şu karşıkı bayırda verdim kuzuyu kurda
III

Suna'mın başka köye gelin gittiği gün
IV

Gün biter, sürü yatar ve sararan bir ayda
Çoban hicranlarını basar bağrına yayla
V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangisinde koruyucu ünsüz yoktur?

A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Seninle tattım ben her mutluluğu
Bırakıp gidersen bil ki yaşamam
Ömrümden canımdan ne istersen al
Gülü susuz seni aşksız bırakmam
Üşüdüm diyorsan güneş olurum
Yanarım sevginle ateş olurum
Dolarım havaya nefes olurum
Gülü susuz seni aşksız bırakmam

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

A) Ünlü düşmesi B) Ünsüz yumuşaması
C) Ünsüz benzeşmesi D) Ünlü daralması
E) Ünsüz türemesi

7. (I) Çikolata gündelik hayatta en çok tüketilen atıştırma-
lıklar arasında yer alır. (II) Damakta yoğun bir tat bırakan
çikolatalar, aynı zamanda vücudun şeker gereksinimi-
nin karşılanması noktasında da önemli bir yere sahiptir.
(III) Ancak yarattığı hazzın yanı sıra çikolatanın çeşit-
li faydalarının olduğu da göz ardı edilmesi olanaksız bir
gerçektir. (IV) Yüksek tansiyon riskini ortadan kaldıran ve
tansiyonu düzenleyen, antioksidan özelliği nedeniyle vücu-
dun yenilenmesine katkı sağlayan eşsiz aromasıyla âdeta
mutluluk kaynağıdır. (V) Hâlsiz kalınan bazı anlarda enerji
veren çikolatalar, stres ve depresyon ile mücadelede de ol-
dukça etkili olduğunu da unutmamak gerekir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisi

- Ünsüz türemesi
- Ünsüz benzeşmesi
- Ünsüz yumuşaması

ses olaylarının tamamını içermektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünsüz yumuşaması vardır?

- A) Heyecandan elleri ayakları sapır sapır titriyordu.
B) Sporla alakası var, dedimse öyle sıkı fıkı bir alaka değil.
C) Bir ara pardösülü, süklüm püklüm bir adam kapıdan
girecek oldu.
D) Yöre halkı, yangın yerlerine yapılan derme çatma ev-
lerde hayata tutunmaya çalışıyordu.
E) Üç kat elbisemden, birkaç takım çamaşırmıdan ve ufak
tefeğimden başka hiçbir şeyim ve hiçbir kimsem yok.

9. Bazı geceler dümen gibidir. Saatler sabaha ulaşırken öyle
bir döner ki bütün hayatın seyri değişir, bambaşka bir yere
kırar kaderi.

**Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi örnek-
lenmiştir?**

- A) Ünlü değişimi B) Ünlü düşmesi
C) Ünlü türemesi D) Ünlü daralması
E) Ünsüz yumuşaması

10. Tekirdağ, Marmara Bölgesi'nin Trakya (I) yakasında bulu-
nan Türkiye'nin (II) turistik noktalarından biridir. Marmara
Denizi ile Karadeniz'e (III) kıyısı bulunur. Her (IV) iki denize
de kıyısı olan Tekirdağ, ülkemizdeki altı şanslı şehir arasın-
da yer (V) alır.

**Bu parçada numaralanmış yerlerin hangilerinde ulama
söz konudur?**

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve V

11. Uzaktan görenler mesut sanıyor
Bilmezler gözlerim her gün ağlıyor
İçimde dinmeyen yaram kanıyor
Bir meçhule döndü benim hayatım
Geceyi yaşarım, doğmaz güneşim
Zamansız küllendi yanan ateşim
Yarına çıkar mı bilmem gidişim
Mevsimsiz sarardı benim hayatım

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz türemesi
B) Ünlü daralması
C) Ünlü düşmesi
D) Ünsüz yumuşaması
E) Ünsüz benzeşmesi

12. Ayşen Gruda, Hababam Sınıfı serilerinde üç farklı rolde yer
almıştır. İlk filminde bilgi yarışması sunucusu rolünde olan
ünlü oyuncu, üç yıl sonra çekilen filmde ise öğrenci olarak
karşımıza çıkar. Serinin ilerleyen filmlerinde öğretmen de
olan Ayşen Gruda'nın kamera karşısındaki ilk deneyimi de
bilgi yarışması sunuculuğudur.

Bu parçada

- I. Ünlü düşmesi
II. Ünsüz yumuşaması
III. Ünsüz türemesi

ses olaylarından hangileri örneklenmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

TEST 5

İdeal çözüme süreniz

dk.

Çözdüğünüz süre

dk.

1. Cildi beslemek ve dış etkilerden korumak için düzenli bir nemlendirme şarttır. Kuruyan cilt her türlü darbeye karşı korumasız hâle gelirken kuruluk erken yaşlanma nedenlerinden biridir. Bu sebeple kişinin ihtiyacına göre belirleyeceği aralıklar ile derinin nemlendirilmesi sağlanmalıdır. Burada önemli olan nokta bakım sırasında doğal ürünlerin tercih edilmesidir.

V

Bu parçada numaralanmış sözlerin hangisinde diğerlerinden farklı bir ses olayı vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Uğruna döktüğüm gözyaşlarım için
Yağmurdan özür dilerim
Kuruttuğum kızıl gülleri alıp
Senin için senden geçirim

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ulama
B) Ünsüz benzeşmesi
C) Ünsüz türemesi
D) Ünsüz yumuşaması
E) Küçük ünlü uyumuna aykırı sözcük

3. Köşedeki çiçekçi seni sordu bu sabah

I

"Burada yok dedim", selam söyledi

II

Tazeymiş gülleri yokluğun gibi

III

Yürüdüm biraz, seni düşledim

Umudumu senle süsledim

IV

Ne dar sokaklar ne boş duraklar

Seni unutmama yardım etti.

V

Bu dizelerde görülen ses olayları ikiyeşerli eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayraç içinde verilen yargıda yanlışlık söz konusudur?

- A) Kapadokya adı en eski MÖ 6. yüzyılda Pers kaynaklarında görülür, Katpatuka olarak geçen bu ismin kaynağı belirsizdir. (Hem ünlü düşmesi hem ünsüz yumuşaması bulunmaktadır.)
B) 60 milyon yıl önce Erciyes, Hasandağı ve Göllüdağ'ın püskürttüğü lav ve küllerin oluşturduğu yumuşak tabakaların yağmur ve rüzgâr tarafından aşındırılmasıyla oluşan bir bölgedir. (Ünsüz düşmesi görülmektedir.)
C) Kapadokya toprakları günümüze kadar çok farklı uygarlıklara ev sahipliği yapmıştır, bu topraklarda yaşadığı bilinen en eski uygarlık Asurlar olarak kaydedilmiştir. (Bir sözcükte ikiden fazla ses olayı bulunmaktadır.)
D) Asurlardan sonra bölgenin Hititlerin hâkimiyetine girmesiyle birlikte bölgede büyük bir imparatorluğun da temelleri atılmıştır. (Ünsüz benzeşmesine uğramış birden fazla sözcük vardır.)
E) Kapadokya'nın doğal güzelliği dillere destandır, bölgedeki peribacaları, eşi benzeri olmayan görünüşüyle her yıl milyonlarca turisti büyülüyor. (Ünlü daralmasına yer verilmiştir.)

5. Yaşıyor sihrini geçmiş zamanın
Hâlâ bu taşlarda gülen rüyanın.

Yukarıdaki altı çizili sözcüklerdeki ses olayları aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- A) Bir rüyadan arta kalmanın hüznü
İçinde gülüyor bana derinden
B) Gümüş bir fecrin zafer aynası
Muradiye sabrın acı meyvesi
C) Fetih günlerinin saf neşesini
Aydınlanmış buldum tebessümünle
D) Güvercin bakışlı sessizlik bile
Çınlıyor bir sonsuz devam vehmiyle
E) Ömrünün timsali beyaz nilüfer
Türebeler, camiler, eski bahçeler

6. Elini son defa yanağıma koy
İstemiyorsan giderim
Serin bir sonbahar akşamında söz
İsmini unuttur, silerim
Tuttuğun kalem olsa yüreğinin elleri
Bir defa daha yazsa bebeğim, bebeğim

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenmez?

- A) Ünsüz türemesi görülmektedir.
B) Ünsüz sertleşmesi bulunmaktadır.
C) Ünlü daralmasına yer verilmiştir.
D) Birden fazla ünsüz yumuşaması vardır.
E) N-b çatışmasına aykırılık söz konusudur.

7. Sesi nabzım olmuş hengamelerin
Nakleder yadını gelen geçene

Bu dizelerde altı çizili sözcükte

- I. Ünlü düşmesi
II. Ünsüz yumuşaması
III. Ünsüz benzeşmesi
IV. Ünlü daralması
V. Ünlü türemesi

ses olaylarından hangileri vardır?

- A) Yalnız I
B) I ve II
C) II ve III
D) IV ve V
E) I ve V

8. Güneş yine hüzünlü bir vedanın hazırlığı içindeydi. Batı yakasında, yün öbeği gibi dağılmış esmer bulutların arasından pas kızılı bir renkte uçuk benizli çiçek buketlerinin eşliğinde anlamlı bir göz kırpışı var yeryüzüne. Taze, taptaze, el değmedik umutlar için yeniden doğacağını muştuluyor sanki gözlerden ayrılırken.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde herhangi bir ses olayı yoktur?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

9. Çıgıllıklarını kendilerinden başka kimselerin duymadığını
I II
bile bile iç hesaplaşmalarını bitiremeyenlerin çilesi sabahın
III
ilk ışıklarıyla dolmaya başladı. Aydınlık bir sabaha yol verdi
IV
güneş. Taze ışıklarını dağlara gönderdi, durmadı gölün maviliğine koştu. Dünya yeni bir sabaha daha uyanıyordu.
V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde kaynaştırma ünsüzü yoktur?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

10. Kocaeli'nin içme suyu ihtiyacının büyük bölümünün sağlandığı Yuvacık Barajı tam doluluk seviyesine yaklaştı, ilerleyen günlerde de yağış beklenmesi nedeniyle kapaklar açıldı.

Bu cümle ile ilgili olarak

- I. Ünlü aşınması görülmektedir.
II. Birden fazla ünsüz yumuşaması vardır.
III. Büyük ünlü uyumuna aykırı sözcük bulunmaktadır.
yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) II ve III
E) I, II ve III

11. Uyuyorum uyuyorum

I
Günler çabuk geçsin diye
Kadehlere koyuyorum
II
Acımı dindirsin diye
Bekliyorum, bekliyorum
Bu sensizlik bitsin diye
Seni özlediğim kadar
Beni özlüyor musun,
III
Sende rüyalarında
Beni görüyor musun
IV
Öyle zor ki ayrı kalmak
Öyle dayanılmaz ki
Unut beni sevgilim
Ben unutmuyorum
V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangilerinde ünlü daralması görülmemektedir?

- A) Yalnız I
B) II ve III
C) III ve V
D) IV ve V
E) I ve V

TEST 6

İdeal çözüme süreniz

dk.

Çözdüğünüz süre

dk.

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü düşmesi yoktur?

- A) Ali'nin sağ böğründe derin bir çizik, sağ kolunda iki kurşun yarası bulundu.
- B) Belediye ekiplerince yapılan ilaçlama sonrasında küçük çocuğun genzi iyiden iyiye yanmaya başladı.
- C) O kadar yorgundum ki bulunduğum yerde kıvrılıp yatmanın kolay bir yolunu arıyordum.
- D) Son zamanlarda oğluna söz geçiremeyen anne, bir uzmandan psikolojik destek almaya karar verdi.
- E) Her akşam bu sofrada aynı huysuz adamla burun buruna yemek yiyorlardı.

2. Emniyet Amiri Latif derin uykudaydı o saatlerde. Tuhaf bir rüyanın koynundaydı. Eski bir çağda küçük bir ülkenin kralı olarak görüyordu kendini. Rüyasındaki duyguları inanılmaz bir gerçeklikle yaşıyordu o sırada. Hiç uyanmak istemiyorcasına hafif hafif gülümsüyor hatta büyük bir huzur içinde olduğu her hâlimden belli oluyordu.

Bu parçada

- I. Ünlü daralması (4)
- II. Ünsüz yumuşaması (1)
- III. Ünlü düşmesi (2)

ses olaylarından hangisinin sayısında yanlışlık yapılmıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

3. Yunuslar yavaş yüzdüklerinde suyun yüzeyine yükselir ve dakikada bir ya da iki kez nefes alırlar. Hızlı yüzdüklerinde ise nefes almak için su üzerinde sıçırarlar. Yunuslar nefes verdiklerinde ciğerlerindeki hava saatte 160 km hızla dışarı çıkar.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisine yer verilmiştir?

- A) Ünlü türemesi
- B) Ünsüz düşmesi
- C) Ünlü daralması
- D) Ünlü değişimi
- E) Ünsüz yumuşaması

4. Sen dört mevsim aşkı yaşadığım
Sen koca bir of çekip hasretle yandığım
Sokakta gezip haykırdığım biricik sevgilim
Boşa mı geçirdik İstanbul kıyılarında
Sen gittin ben gidemedim
Sen unuttun ben unutamadım

Bu dizelerle ilgili olarak

- I. Ünlü türemesi vardır.
- II. N-b çatışmasına aykırılık söz konusudur.
- III. Birden fazla ünsüz sertleşmesine yer verilmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) I, II ve III

5. Tüm yanardağlar aynı değildir. Hangi türde oldukları nasıldıklarıyla bağlıdır. Bir kalkan yanardağından gelen lav, çok kızgın ve akışkandır. Lav akıntısı bu yanardağın

I

ağzından akar. Bu lavlar yanardağın etrafında hafif bir eğim oluşturur. Bir volkanik koninin düz kenarları vardır ve uzun dik eğimlere sahiptir. Bu yanardağların patlamalarının görün-

II

tüsü çok hoştur. İzledikçe izleyesi gelir insanın. Sıcak kül ve

III IV

kayalar havaya, çok yükseğe fırlar.

V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde diğerlerinden farklı bir ses olayına yer verilmiştir?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

6. (I) Okuduğumuz her tarzdaki kitap bize farklı dünyaların kapılarını aralar. (II) Yazarların duygu ve düşünceleri kelimelere dökme biçimi çok hoşumuza gidebilir. (III) Bu bakımdan sık sık kitap alıntıları ile bu eşsiz sözleri anmak isteyebiliriz. (IV) Bazen küçük bir kelimeyi bile en iyi anlatılabilecek şekilde kaleme alan yazarlar kitaplarında yer verdiği sözlerle ufkumuzu açar. (V) Gelecek nesillere en iyi kitap sözleri ile öncü olabilirler.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ünlü düşmesine başvurulmuştur?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

7. Hiç özlemediğim kadar özlüyorum bu aralar seni
Niye bilmiyorum ama ben sadece senle mutluyum
 Ah şu gönül gözünden görmek dedikleri var ya
 Seni her hâlinle seviyorum
 Beraber uyansak, bütün gün sarılsak
Bana yetmez, o ana dünyaları değişmem
Küçücüğüm her şeyim
 Ne olur çok uzaklara gitme
 Gidersen öleceğim
 Karanlığa döneceğim

Aşağıdakilerden hangisi bu dizelerde altı çizili sözcüklerde geçen ses olaylarından biri **değildir**?

- A) Ünsüz düşmesi
 B) Ünlü değişimi
 C) Ünsüz yumuşaması
 D) Ünsüz benzeşmesi
 E) Ünlü daralması

8. Bir kadın düşünün, aşkı, sevgisi uğruna bütün dünyayı karşısına almaktan korkmuyor ve bunun bedelini de çatır çatır
 I
ödüyor. Bu nasıl bir güç ve bu kadın bu gücü nereden
 II
alıyor diye sordum kendime? Biraz daha açık sorayım is-
 III IV
terseniz, ona bu gücü veren içindeki hangi yaralar? Hangi devasız dertlerin, hangi ifade edilememiş öfkelerin üzerine basıyor bunları yaparken?
 V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangilerinde **ünlü daralması yoktur**?

- A) I ve II
 B) II ve III
 C) III ve IV
 D) III ve V
 E) IV ve V

9. Haliç'teki arama kurtarma çalışmaları aralıksız devam
 I
ediyordu. On dalgıç durmaksızın köprüden düşen kızı sa-
 II
 atlerdir arıyor ama tüm çabalara rağmen hiçbir sonuca
 III IV
ulaşamıyorlardı.
 V

Bu parçadaki altı çizili sözlerde geçen ses olayları ikiserli eşleştirildiğinde hangisi dışarıda kalır?

- A) I
 B) II
 C) III
 D) IV
 E) V

10. (I) Gün boyu bir oraya bir buraya koşuşturmadan çok yorulmuştu. (II) Sofradan kalkar kalkmaz odasına çekilmişti istirahat için. (III) Kumandaya uzandı eli ve kanalları gezdi. (IV) Dikkatini çeken bir kanalda durmuştu. (V) Yatağının üzerine uzanmış, haberleri seyretmeye dalmıştı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde **ulama yoktur**?

- A) I ve II
 B) II ve III
 C) III ve IV
 D) IV ve V
 E) I ve V

11. (I) Elif ve Görkem sükunet içinde denizi seyrediyorlardı. (II) Karanlık iyice çökmüştü artık. (III) Yıldızlar beliriyordu gökyüzünde hafiften. (IV) Etrafta çit yoktu, bu sessizlik biraz olsun rahatlatmıştı Elifi. (V) Orman havası insanı açıyor, rüzgârın taşıdığı deniz kokusu içindeki karanlığı dağıtıyor, ufka bakmak insanın menzilini genişletiyordu.

Bu parçada numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi **söylenemez**?

- A) I. cümlede, bir sözcükte hem ünlü düşmesi hem ünsüz yumuşaması olmuştur.
 B) II. cümlede, "çökmüştü" sözcüğünde ünsüz benzeşmesi ses olayı olmuştur.
 C) III. cümlede, "beliriyordu" sözcüğünde ünlü daralması vardır.
 D) IV. cümlede, "biraz olsun" sözcükleri arasında ulama vardır.
 E) V. cümlede, birden fazla sözcükte kaynaştırma ünsüzü bulunmaktadır.

12. Yanaklarından yaşlar süzülüyordu. Şoför dikiz aynasından
 I
 Vuslat'ın hâline bakıyor ama bir şey diyemiyordu. Yeşile ça-
 II III
 lan gözlerinde tedirgin, ürkek, korku dolu bakışlar... Saçları bahtı gibi siyah ve dağınıktı. Dizleri titriyordu istemsizce. Biraz öfkeli, korkmuş ve çaresiz... Arada bir dudağını ısıriyor
 IV
 ve "Neden gittim neden?" diye kızıp duruyordu kendine.
 V

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde **birden fazla ünlü daralması vardır**?

- A) I
 B) II
 C) III
 D) IV
 E) V

TEST 7

İdeal çözüme süreniz

dk.

Çözdüğünüz süre

dk.

1. Peki nasıl istersen öyle olsun
Tutamam gideni
Belli ki kırmak istemiyorsun kalbimi
Kıyamam, bir de kıyamam iyi mi?

Giden gitmiştir zaten
Kesemem yolunu
Hani satın alınan sevgiye alıştırılmış
Bir çocuğun her oyuncağa çabucak doyumunu

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisine yer verilmiştir?

- A) Ulama
B) Ünsüz düşmesi
C) Ünlü daralması
D) Ünsüz yumuşaması
E) Ünlü türemesi

2. Gözlerim uykuyla barıştı sanma
Sen gittin gideli dargın sayılır
Ben de bir zamanlar sevildim ama
Seninki düpedüz vurgun sayılır

Bu dizelerle ilgili olarak

- I. Ünlü türemesi vardır.
II. Ünsüz benzeşmesine uğramış birden fazla sözcük görülmektedir.
III. Türeme esnasında ünlü düşmesine uğramış bir sözcüğe yer verilmiştir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

3. Mehmet Efe ses bilgisi ödevi için aşağıdaki sözcükleri seçmiş ve bu sözcüklerde gördüğü ses olaylarının sayısını sözcüklerin yanına ayrıç içerisinde yazmıştır.

Buna göre Mehmet Efe hangi seçenekte yanlışlık yapmıştır?

- A) Yapayalnızım (2)
B) Hissizlikten (1)
C) Acıkıştım (1)
D) Naklettiğin (3)
E) Reddettiğiniz (4)

4. (I) Hangimizin aklına bir bardak çay ve yanında bir simit gördüğümüzde İstanbul gelmez. (II) Çay simit keyfini yapacağınız en güzel yerlerden biri Sarayburnu sahili ise diğeri Salacak sahilidir. (III) Kız Kulesi'ni karşınıza alarak tarihî Yarımada'ya doğru kurulduunuz mu ayağınıza dolanan kedilere aldırmadan çayınızı yudumlarken martıların simit hakkını da unutmazsınız. (IV) Havaya fırlattığınız bir lokma simidi kapan martının peşinden uçurursunuz ruhunuzu. (V) Kendinizi bambaşka bir mutluluk ikliminde bulursunuz.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. cümlede, büyük ünlü uyumuna aykırı sözcük kullanılmıştır.
B) II. cümlede, ünlü düşmesi vardır.
C) III. cümlede, ünsüz türemesi bulunmaktadır.
D) IV. cümlede, bir sözcükte birden fazla kaynaştırma ünsüzüne yer verilmiştir.
E) V. cümlede, ulamaya başvurulmuştur.

5. Hayatta silgim hep kalemimden önce bitti. Çünkü kendi doğrularımı yazacağım yere, tuttum başkalarının yanlışlarını sildim. Beklenen hep geç geliyor; geldiği zaman da insan başka yerlerde oluyor. Kimseye göstermem üzüntümü. Gündüz gülerim, geceleri yalnız ağlarım.

Bu parçada altı çizili sözcükte görülen ses olayı aşağıdakilerin hangisinde örneklenmiştir?

- A) Hayatta
B) Yanlışlarımdan
C) Üzüntümü
D) Başkalarının
E) Doğrularımı

6. (I) Gece yavaş yavaş son bulurken Balat'taki evinden çıkıp sahile indi. (II) Teknesine binerken az ötesinde iki yunus gördü. (III) Arada bir sıçrayarak Sütluçe yönüne doğru yüzüyorlardı, her zaman karşılaşılabileceği bir manzara değildi bu. (IV) Fırsatı kaçıramazdı, yunuslara eşlik etme hevesiyle dalgıç kıyafetlerini giydi hemen; oksijen tüpünü takıp aceleyle suya atladı ve peşlerine düştü. (V) Uzun zamandır yaşamadığı bir heyecan tüm vücudunu çepeçevre sarmıştı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ünlü türemesi vardır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

7. (I) Bilim insanları gezegenleri çok farklı yöntemlerle ince-lerler. (II) Bunlardan biri de bu gezegenleri ziyaret etmektir. (III) Fakat insanlar henüz diğer gezegenlere gidemedikle-rinden bilim insanları uzun yıllardır gezegenleri bizim adı-mıza keşfetmeleri için robotlar göndermektedir. (IV) Ka-meralar ve aletlerle donatılmış Gezgin adı verilen robotlar Mars'a gönderilmiştir. (V) Bunlar fotoğraf ve video çekerek bu bilgileri Dünya'ya yollarlar.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde hece düşmesi vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

8. İçimde bir kıpırtı var, hayrola
Hop oturuyor hop kalkıyor gönül okuyor canıma
Ne desem boş sığmıyor ki ele avuca
Diyor ki Leyla kavuştu Mecnun'una

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz benzeşmesi
B) Ünlü daralması
C) Ünsüz düşmesi
D) Ünlü düşmesi
E) Ünsüz yumuşaması

9. Neyleyeyim İstanbul'u sonbaharda
Sen çünkü yoksun yanımda

Bu dizelerde görülen ses olayının özdeşi aşağıdakile-rin hangisinde verilmiştir?

- A) Bir kalp kaç defa sever
Orada bana da var mı yer
B) Ne kadar oldu görüşmeyeli
Eski yaralar depreşmeyeli
C) Ne ağlarsın benim zülfü siyahım
Bu da gelir bu da geçer ağlama
D) Yine başımda kavak yelleri
Bacayı sardı yârin alevleri
E) Son sözün çınlıyor kulaklarımda
Sessizce ağların gece olunca

10. Hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını bilmek artık üzmüyor-sa seni kabullenmenin erdemi büyümeye başlamış demek-tir içinde.

Bu cümleyle ilgili olarak

- I. Ünsüz türemesi vardır.
II. Ünlü daralmasına yer verilmiştir.
III. Ünsüz sertleşmesi bulunmaktadır.

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

11. Köpekler yüzyıllardan beri insanların en sadık dostlarıdır. Ancak bazı dostluklar, filmlere ve kitaplara konu olacak kadar büyük izler bırakmıştır hafızalarda. Sahibini yıllar-ca beklediği tren istasyonuna heykeli dikilen Hachiko'nun hikâyesi, minicik kocaman demeden tüm kalpleri ısıtacak türdendir.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ulama
B) Ünsüz düşmesi
C) Ünsüz türemesi
D) Ünsüz yumuşaması
E) Ünsüz benzeşmesi

12. Kim derdi ki seninle bir gün ayrılacağız
Geçip giden yılların ardından bakacağız

Bu beyitte II. dizede görülen ses olayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ünsüz türemesi
B) Ünsüz yumuşaması
C) Ünlü daralması
D) Ünsüz sertleşmesi
E) Ünsüz düşmesi

TEST 8

İdeal çözüme süreniz

dk.

Çözdüğünüz süre

dk.

1. Aşağıdaki dizelerin hangisinde ayraç içinde verilen ses olayı yanlış verilmiştir?

- A) Vefasız bir kalbe saplandı diye
Çıkarıp gönlümü atasım geliyor
(Ünlü daralması)
- B) Yüreğimin zincirini kırdın bir akşamüstü
Bir çapkına vuruldum kalbim hayata küstü.
(Ünsüz benzeşmesi)
- C) Gönül almayı bilmeyene ömür emanet edilmez
Kaderin izin vermediğine şansın gücü yetmez
(Ünsüz yumuşaması)
- D) İyi niyet uğruna yaşıyorsak dünyada
Seven garip olsa da sevilmeye değmez mi
(Ünlü düşmesi)
- E) Bu şarkımda aşkıyı anlattım sana
Duymazsan sevgilim üzülmem buna
(Ünsüz türemesi)

2. Maçın sonucunu hazmedemeyen babam her zamanki meşhur cümlesine sığındı: "Hakem maçı katletti."
Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz benzeşmesi
- B) Ünsüz düşmesi
- C) Ünlü düşmesi
- D) Ünsüz yumuşaması
- E) Koruyucu ünsüz

3. • Ünsüz türemesi
• Ünsüz sertleşmesi
• Ünsüz yumuşaması

Yukarıda verilen ses olaylarının bir arada görüldüğü sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gittikçe
- B) Baktığınız
- C) Belleğimdeki
- D) Hissettiğim
- E) Yalnızlıktan

4. Aşk çemberi sarmış dört bir yanıma
Duymayan kalmadı bu feryadımı

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisinin örneği yoktur?

- A) Ulama
- B) Kaynaştırma
- C) Ünsüz yumuşaması
- D) Dudak ünsüzlerinin benzeşmesi
- E) Büyük ünlü uyumuna aykırı sözcük

5. Yapım eki alan bazı sözcüklerde türeme esnasında ünlü düşmesi olur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya uygun bir örnek yoktur?

- A) Son zamanlardaki başına buyruk hareketlerin gerçekten beni ciddi bir şekilde incitmeye başladı.
- B) Bu önemli noktada Amerika'yı yeniden keşfetmeye gerek olmadığını hatırlatmak isterim sizlere
- C) Tüm Türkiye çaresiz kalan ailenin çağrısına duyarsız kalmadı ve aranılan para kısa sürede toplandı.
- D) Geçen senenin şampiyon takımı devrim niteliğinde bir karara imza atıp beş futbolcunun sözleşmesini feshetti.
- E) Uyku düzenindeki bozulmanın asıl gerekçesi yaşamını derinden etkileyen acı kayıplardır.

6. 1940'lı yılların başında William Hanna ve Joseph Barbera tarafından yaratılan, kedi ve fare ikilisi Tom ve Jerry, çıkışından kısa bir süre sonra tüm dünyaya hızla yayılmış ve çizgi film dünyasında birçok neslin unutulmaz parçası olmayı başarmıştır.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisine yer verilmemiştir?

- A) Ulama
- B) Kaynaştırma
- C) Ünlü düşmesi
- D) Ünsüz yumuşaması
- E) Ünsüz benzeşmesi

7. Bir terapist olarak insanları dinledikçe, onların anlattığı hikâyelerin bir yerlerinde kendimi de gördükçe, o acılar onlarla yoğruldukça sadece onlar değil, ben de yoğun bir terapiden geçtim.

Bu parçada altı çizili sözcükte görülen ses olayları aşağıdakilerin hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Ünsüz yumuşaması - ünsüz sertleşmesi
B) Ünlü düşmesi - ünsüz düşmesi
C) Ünsüz benzeşmesi - ünlü türemesi
D) Ünsüz değişimi - ünlü düşmesi
E) Hece düşmesi - ünsüz uyumu

8. Ben sadece sevmek isteyen yapayalnız bir insandım. Yazarımla anlatamamıştım sana bunu. İşte bu öyküyü onun için yazdım. Gene öyküyü okur, gene öyküyü seversin.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde birden fazla ses olayı görülmektedir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Bir kenti tanımanın en iyi yolu, kentin eski sokaklarında yolu kaybetmekten geçer. Gaziantep'te yolunu kaybetmeye niyetlenenler kale arkasındaki sokakları seçerler. Daracık sokaklarında dükkânların hanların arasında sıkışıp kalmış evler vardır. Evlerin avlularında da kırmızı biberleri kurutmak için ipe dizen basma elbiseli kızlar. Sokak aralarında rengarenk topaçlar döndürülür çocukların minicik ellerinden. Evleri, hanları bitirip o güzelim Gaziantep Çarşısı'na girdiniz mi bir başka renk cümbüşünde kaybolup gidersiniz. Renklere tutkun biriyse kimse koparamaz sizi oradan.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerle ilgili olarak aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcük ünsüz yumuşamasına aykırıdır.
B) II. sözcükte, ünlü türemesine örnek vardır.
C) III. sözcükte, tek ses olayı vardır.
D) IV. sözcükte, ünsüz düşmesi vardır.
E) V. sözcükte, dudak ünsüzlerinin benzeşmesi vardır.

10. Sabrımın bardağı taşı artık
Aşkını meşkini anlamadım
Onda mı kalbin ben de mi canın
Gerçeğin söyle de anlayalım

Bu dörtlükte ünsüz yumuşamasına uğramış kaç sözcük vardır?

- A) 1 B) 2 C) 3 D) 4 E) 5

11. Uyuşamayız, yollarımız ayrı
Sen çiğercinin kedisi, ben sokak kedisi
Senin yiyeceğin, kalaylı kaptan
Benimki aslan ağzında
Sen aşk rüyası görürsün, ben kemik

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Kaynaştırma
B) Ünsüz türemesi
C) Ünlü daralması
D) Ünlü düşmesi
E) Ünsüz sertleşmesi

Ses olayları	Sözcükler
• Ünlü türemesi	I. Kaldırım
• Ünsüz düşmesi	II. Zannımca
• Ünsüz değişimi	III. Yudumlasın
• Ünlü daralması	IV. Kutluyorum
	V. Güpegündüz

Yukarıda verilen ses olayları ile sözcükler eşleştirildiğinde kaç numaralı sözcük dışarıda kalır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TEST 9

İdeal çözüme süreniz

dk.

Çözdüğünüz süre

dk.

1. Ne kadar zordur aslında sevip de seviyorum diyememek. Görüp görmemezlikten gelmek, yaşadığını bilip de benim için öldü demek.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünlü değişimi
- B) Ünlü düşmesi
- C) Ünlü daralması
- D) Ünsüz yumuşaması
- E) Ünsüz benzeşmesi

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ayraç içinde verilen ses olayı örneklenmemiştir?

- A) Babaannemin yaptığı su böreğini yerken aldığım olağanüstü hazzı hiçbir şeye değişmem. (Ünsüz türemesi)
- B) Söylediği apaçık yalanlarla kendini haklı çıkarmanın yollarını arıyordu. (Ünlü türemesi)
- C) Haftalardır devreden sayısal loto ikramiyesi on milyon lirayla iştah kabartıyor. (Ünlü düşmesi)
- D) Eski sağlığına kısa zamanda kavuşan ünlü futbolcu takımla birlikte antrenmanlara başladı. (Ünsüz değişimi)
- E) Günlerdir yağan kar sonrası, buzlanmayı önlemek amacıyla belediye ekipleri her gece yolları tuzluyor. (Ünlü daralması)

3. Adam nazlı nazlı yükselmekte olan balonları buğulu gözlerle takip ederken, "Onları bekleyen küçük bir dostum var." diye sessizce mırıldandı.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisinin birden fazla örneği vardır?

- A) Ünsüz türemesi
- B) Ünlü daralması
- C) Ünsüz düşmesi
- D) Ünsüz yumuşaması
- E) Ünsüz benzeşmesi

4. Kendimi esir aldım
Çalması yine telefonlar
Alışırım sanmıştım
Yüreğimde sancın var
Gel etme nazlı güneş
Sensin gönlüme eş
Beni biraz anlasana

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylemez?

- A) I. dizede, ulama vardır.
- B) II. dizede, herhangi bir ses olayı yoktur.
- C) III. dizede, ünsüz sertleşmesi görülmektedir.
- D) IV. dizede, ünsüz yumuşaması bulunmaktadır.
- E) VI. dizede, türeme esnasında ünlü düşmesi yaşanmıştır.

5. Bir hayat güne
Karışınca yine
Gözlerinden süzülen, yaşlar niye
İlle de yaşa
Hep yenil ve bağışla
Sev sevdiğinle kal, kalbine karışma
Belki bu sabah, değişir dedim her şey
Baktım dünden farklı görmedim ki bir şey
Bu sefer yollar bile saklayamaz beni sanki
Nefesin nefesime değmemeli artık yani
Aşk senden banâ ne hayır geldi
Of ne özlemin ne öfkenin sonu geldi

Bu dizelerde altı çizili sözcüklerde görülen ses olayları aşağıdakilerden hangisiyle eşleşmez?

- A) Ünlü değişimi
- B) Ünsüz sertleşmesi
- C) Ünlü düşmesi
- D) Ünsüz yumuşaması
- E) Ünlü daralması

6. Altı kız çocuğundan sonra doğan biricik oğlunu pamuklara sarıp büyüten Halis Ağa, yıllara meydan okuyan heybetli duruşuyla herkesi kıskandırmaya devam ediyordu.

Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünlü daralması
- B) Ünlü düşmesi
- C) Ünlü türemesi
- D) Ünsüz yumuşaması
- E) Kaynaştırma

7. Türkçede "-yor" eki kendisinden önce gelen geniş ünlüleri (-a, -e) daraltır. Bu ses olayı ünlü daralması olarak adlandırılır.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu açıklamaya örnek olabilecek bir kullanım vardır?

- A) Babadan kalma tarihî konağı yok pahasına satıyormuş.
 B) Bir türkü tutturmuşum, duyuyorsun değil mi?
 C) Başıma gelenleri anlatınca herkes bana sadece gülüyor.
 D) Parayı bol bulunca geçmiş günlerine inat saçtıkça saçıyor.
 E) Ben artık bu abuk subuk hikâyeleri yemiyorum, haberin olsun.

8. (I) Akşam yaklaşıyor, güneş ağır ağır tepelere çekilirken boğazlara karanlık çökmeye başlıyordu. (II) Görünürde ne bir köy hatta ne bir ağaçlık vardı, içimde yavaş yavaş bir korku uyanmaya başlamıştı. (III) Ya gecedен evvel Zeyniler köyünü tutamazsam ya dağ başlarında yalnız kalırsam... (IV) Arabacı, ara sıra durarak hayvanlarını dinlendirip insanla konuşur gibi onlarla konuşuyordu. (V) Yaşlı adam şu patikadan indik mi Zeyniler buraya beş dakika çeker diye mırıldandı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde büyük ünlü uyumuna aykırı sözcük kullanılmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
 D) IV ve V E) I ve V

9. Baharı yaz uğruna tükettik, aşkı naz uğruna. Ve papatyaları seviyor sevmiyor uğruna. Derken ömrü tükettik bir hiç uğruna.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Kaynaştırma
 B) Ünlü düşmesi
 C) Ünsüz türemesi
 D) Ünsüz benzeşmesi
 E) Ünsüz yumuşamasına aykırılık

10. (I) Hastalığın fazla abartılmamasını istemişti doktorlar. (II) Buna rağmen Esra, annesi için haddinden fazla endişelerle doluydu. (III) Evin tek kızı olan Esra, şefkatin ve sevginin en görkemli kundaklarında sarılan duygularla büyütülmüştü. (IV) Belki de bu yüzden biraz daha hassas ve başkalarına nispetle biraz daha alıngandı, kuralcıydı her şeyden önce. (V) Babasının ve annesinin arzuları, âdeta kanun hükmündeydi ona göre.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ünsüz türemesi vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. – Dünyaya kuyruklu yıldız çarpacakmış.
 – Aman ben de korkacak bir şey zannettim. Ne kadar telaşçısın kardeş! Çarpacaksa çarpsın. Ne var? Kapımı kapar, evceğizimde otururum. Bir yere çıkmam.

Bu parçada altı çizili sözcükte hangi ses olayları vardır?

- A) Kaynaştırma - ünsüz sertleşmesi
 B) Ünsüz değişimi - ünsüz uyumu
 C) Ünsüz türemesi - ünsüz benzeşmesi
 D) Ünlü düşmesi - ünsüz düşmesi
 E) Ünsüz yumuşaması - ünsüz ikizleşmesi

12. Hasret rüzgârları çok erken esti
 Savrulduk sevgilim dertlerden yana
 Zamansız dökülen yapraklar gibi
 Ayrıldık sevgilim doymadım sana

Bu dizelerde

- I. Ulama
 II. Ünlü düşmesi
 III. Ünsüz uyumu
 IV. Ünlü değişimi
 V. Büyük ünlü uyumuna aykırı sözcük

ses olaylarından hangilerinin birden fazla örneği yoktur?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
 D) IV ve V E) I ve IV

TEST 10

İdeal çözüme süreniz

dk.

Çözdüğünüz süre

dk.

1. Bu hayatın sırrına gerçekten akli ermiyor insanın. Bir gün sonra başımıza neler geleceğini hiç bilemeden yaşayıp gidiyoruz işte. Çok sevdiğimiz bir olay sonradan başımıza olmadık işler getiriyor. Bazen de bizi çok üzen olaylar önümüze hiç düşünmediğimiz yepyeni kapılar açıyor.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünsüz uyumu
B) Ünlü aşınması
C) Ünsüz değişimi
D) Ünlü daralması
E) Ünsüz türemesi

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü düşmesine örnek olabilecek bir kullanım yoktur?

- A) Çünkü sinirli tavrın sözcükleri yanlış seçmene neden olmuş sanırım, bence herkesten özür dilemelisin.
B) Yıllık izninin bitmesine sayılı günler kala dönüşte yapacağı işleri şimdiden planlamaya başlamıştı.
C) Dilinde şükür olmayan insanların hayatta küçük şeylerden mutlu olma lüksü maalesef yoktur.
D) Bu ayıbı işleyenlerle aynı paydada olmayı bir türlü kibrimle yediremediğimi özellikle belirtmek isterim.
E) İnsanlığın geleceği için kendilerini feda eden bir grup kahramanın maceralarını içeren bu mükemmel filmi izlemenizi tavsiye ederim.

3. Antalya'nın caddelerini süsleyen mandalina ve turuncu ağaçlarının sabahın ilk saatlerinde yaydıkları bu kokuya âşık oldu. Lara'ya geldiğinde denizden esen yosun kokusu daha bir cezbettir Eda'yı. Senin içine de bir huzur gelmiyor mu, diye annesine sorduğu sorunun cevabını yine kendisi veriyordu.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangisinde kaynaştırma ünsüzü yoktur?

- A) I
B) II
C) III
D) IV
E) V

4. İstanbul'u yazmak, çok sevilen sevgiliye destanlar yazmak için kalemi kâğıda dayayıp her sözcüğü, her tanımlamayı, her anlatımı yetersiz bulan âşıkların yazılamayan mektupları gibidir. Ne yazanın gücü yeter ne sözcüklerin varlığı.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangilerinde ünsüz yumuşaması vardır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) Yalnız III
D) I ve II
E) I, II ve III

5. Geçen gün bir dost meclisinde, uzun süre Amerika'da yaşamış biri, ülkeye geri döndükten sonra bizim müziğimizi dinlemekte ne kadar zorlandığını o müzikteki hüznün içine bir türlü giremediğini anlatıyor ve bize o hüzne nasıl tahammül ettiğimizi soruyordu.

Bu parçada aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ünlü düşmesi
B) Ünsüz yumuşaması
C) Koruyucu ünsüz
D) Ünsüz benzeşmesi
E) Ünlü daralması

6. Yutulabilir mide balonu, obezite tedavisinde etkin bir şekilde kullanılan anestezi cerrahiye gerek kalmadan gerçekleştirilen bir uygulamadır. Yutulabilir mide balonu işleminden sonra tokluk hissi oluşuyor, uygulanacak diyet ve sporla birlikte kilo verme süreci başlıyor. Güvenli ve risk düzeyi düşük olan balon, işlevini tamamladıktan dört ay sonra vücut dışına kendiliğinden atılabiliyor.

Bu parçada numaralanmış sözcüklerin hangilerinde ünsüz sertleşmesine örnek olabilecek bir kullanım yoktur?

- A) I ve II
B) II ve III
C) III ve IV
D) III ve V
E) I ve V

7. Yıldızlara baktırdım fallarda çıkmıyorsun
Seni görmem imkânsız rüyalarım olmasa
Pencereden bakmıyor yollara çıkmıyorsun
Seni görmem imkânsız rüyalarım olmasa
Yalvarırım mektup yaz beş dakikanı ayır da
Su serp yanan bağırım sağlığını duyur da
Yaban gülü gibisin dağda kırdı bayırda
Seni dermem imkânsız rüyalarım olmasa

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ulama
B) Ünsüz türemesi
C) Ünlü daralması
D) Ünsüz sertleşmesi
E) Ünsüz yumuşaması

8. • Matematiğe meylin yoksa diğer sayısal derslerde özellikle fizik konularını anlamakta zorluk çekersin.
• Ay sonunda naklini evinin yanındaki özel okula aldırın Barış, yeni hayatından oldukça memnun görünüyordu.

Bu iki cümleyle ilgili olarak

- I. Ulama
II. Kaynaştırma
III. Ünsüz sertleşmesi
IV. Ünlü düşmesi
V. Ünsüz yumuşaması

numaralanmış ses olaylarından hangileri ortak değildir?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve V

9. Bir acı kedere düştü

I

Senden sonra bu yürek
Ne kaldı ne gidebildi
Aşkın peşinden
Kim kime ne diye küstü

II

Hiç yoktan olsa gerek

III

Ne kaçtı ne gidebildi

IV V

Gel çık içinden

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerin hangisinde ünsüz sertleşmesi yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Sen Allah'ın bir lütfusun
Gözlerimin nurusun
Seni gören şifa bulur
Gel de gönlüm şifa bulsun
Seni seven aşkı bulur
Gel de gönlüm aşka doysun
Biliyorum yüreğin beni ister
O zaman bu biçare niye bekler
Geliver de gül yüzünü göster
Burada bir garip seni bekler
Gel sevindir şu garibi

Bu dizelerle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylemez?

- A) Ünlü aşınması vardır.
B) Ünsüz benzeşmesine yer verilmiştir.
C) Birden fazla yerde ulama söz konusudur.
D) İki sözcükte ünsüz yumuşaması görülmektedir.
E) Sadece bir yerde ünlü daralması bulunmaktadır.

11. Yüzün gülünce güneş doğar ya
Gözlerimi kısarım, güller açar bir anda
İşte seninle bir ömür böyle
Güller, güneşler dolup ellerimizde
Söylenmedi hiç sana layık düşler, benden önce
Tutsak yüreğim, biliyorsun sen de ince ince
Yangın yeri hep buralar sayende, yok şikâyet
Gel bir sarayım, aşkın olayım

Bu dizelerde

- I. Kaynaştırma
II. Ünlü değişimi
III. Ünsüz türemesi
IV. Ünlü daralması
V. Ünsüz yumuşamasına aykırılık
ses olaylarından hangileri yoktur?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) I ve IV

TEST 11

İdeal çözüme süreniz

dk.

Çözdüğünüz süre

dk.

1. Bir gece ansızın çekip gittin sessizce

I

Gönlümün ışığıydın kayboldun sensizlikte

II

III

Kor ateşlerdeyim yanıyorum sen diye

IV

Gizli bir dua gibi yaşıyordun kalbimde

V

Bu dörtlükte altı çizili sözcüklerle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) I. sözcükte, ünsüz türemesi yoktur.
B) II. sözcükte, birden fazla ses olayı vardır.
C) III. sözcükte, ünsüz benzeşmesi görülmektedir.
D) IV. sözcükte, hem kaynaştırma ünsüzü hem ünlü daralması vardır.
E) V. sözcük, küçük ünlü uyumu kuralına uymaktadır.

2. (I) Çocuk o zamanlar üçüncü sınıftaydı. (II) Önlüğü ağark bir kara olmuştu. (III) Kış basmıştı. (IV) Bu, köşedeki kömürden kömür alma günlerinin başlamasıydı. (V) Kar bir geldi mi yerden kalkmak bilmezdi buralarda.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde ünsüz değişimi vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Üzülmedin mi kalbimi çarpıp çıkarken
Küçülmedin mi aşkla verdiğin sözden cayarken
Nasıl bakıyorsun gözlerime veda ederken
Ben çok üzüldüm, sen üzülmedin mi?

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ulama
B) Ünlü aşınması
C) Ünsüz düşmesi
D) Ünlü daralması
E) Ünsüz yumuşaması

4. Bıktım artık bıktım yalanlarından
Doğruya hasretim sende ne arar
Utanmıyor musun yaptıklarından
Ellerim yakanda mahşere kadar

Bu dizelerle ilgili olarak

- I. Ünlü daralması vardır.
II. Ünsüz yumuşamasına aykırı bir sözcük bulunmaktadır.
III. Büyük ünlü uyumuna uymayan birden fazla sözcüğe yer verilmiştir.

numaralanmış yargılardan hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

5. (I) Giden içimizden gidiyor, aslında her kaybettiğimiz insanla birlikte içimiz boşalıyor. (II) Her gün biraz daha yalnızlaşıyoruz. (III) Bu durumun tadını çıkarmaya niyet ettiğim zamanlar ilk fark ettiğim şey göçenlerimizin kalanlardan çok daha fazla olduğu gerçeği idi. (IV) Her göçenle birlikte çevremiz biraz daha ıssızlaşıp sessizleşiyor. (V) Sanki göçen kurtuluyormuş gibi bu dünyadan, öyle bir hava var, bu düşünceyi zihnimizden bir türlü atamayışımız yaşadığımız hayatı çekilmez kılıyor.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde hece düşmesi yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

6. Haber saldım dört bir yana
Karanfiller susuz kalmış
Muhabbete dost aradım
Bu şehri periler sarmış
Söyle bana güzel kadın
Her şey yerli yerinde mi
Bırakıp gittiğin gibi
Deniz mavi gök yeşil mi

Bu dizelerde aşağıdakilerden hangisinin örneği yoktur?

- A) Ulama
B) Ünsüz uyumu
C) Ünsüz değişimi
D) Ünsüz türemesi
E) Ünlü düşmesi

7. Neden geldim bu dünyaya
Hakkım yok mu yaşamaya
Hâlimden sen anlasana,
Dertli öten bülbül gibi
Boynu bükük bir gül gibi
Aşka düşen Mecnun gibi
Kahrolmuşum anlasana, anlasana

Türkçe bir sözcükte

- I. türetilirken
- II. aldığı ekten dolayı
- III. birleşme esnasında
ünlü düşmesi yaşanabilir.

Yukarıdaki dizelerde, numaralanmış ifadelerden hangileri örneklenmiştir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

8. Doktor da olsak hepimiz içimizde bir kalp taşıyoruz. Ben de çok etkilendim bu ani ölümden. Yaşça büyük olan değil vadesi dolan ayrılıyor maalesef dünyadan. Hayat bizi bugüne kadar hep yanılttı, bundan sonra da yanıltmaya devam edecek.

Bu parça ile ilgili,

- I. Büyük ünlü uyumuna aykırı sözcük vardır.
- II. Ünsüz benzeşmesine uğramış üç sözcük bulunmaktadır.
- III. Küçük ünlü uyumuna uymayan birden çok sözcük vardır.

yargılarından hangileri söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

9. Aşağıdaki sözcüklerden hangisi ünlüyle başlayan bir ek aldığı anda birden fazla ses olayı görülür?

- A) Şık B) Kayıt C) Gönül
D) Sır E) Dert

10. (I) Bir baharat olarak kullanılan tarçının bir ağaç olduğunu bilen kişi sayısı azdır. (II) Özellikle sütü tatlıları süsleyen ve o aromatik kokusu, tadı ile herkesi büyüleyen baharat bir ağaçtır. (III) Mutfaklardaki vazgeçilmez baharatlardan biri olan tarçın oldukça şifalıdır. (IV) Son dönemde yapılan araştırmalar tarçının mucizevi baharatlar arasında yer aldığını kanıtlamaktadır. (V) Çok sayıda etkiye sahip olan tarçın bir ağacın gövdesinden elde edilir.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde birden fazla ünsüz yumuşaması vardır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Galatasaray Spor Kulübünün unutulmaz ismi Ali Sami Yen teknik direktörlük, yöneticilik ve futbolculuk kariyeri ile Türk futbol tarihine adını altın harflerle kazımış efsanelerden biridir.

Bu cümlede aşağıdaki ses olaylarından hangisi vardır?

- A) Ünlü değişimi
B) Hece düşmesi
C) Ünsüz benzeşmesi
D) Ünlü türemesi
E) Ünsüz düşmesi

12. Zerrece tamahım yoktur şu dünyanın varına
Rızkımı veren Hüda'dır kula minnet eylemem

Bu dizelerde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) Ulama
B) Ünsüz türemesi
C) Ünsüz benzeşmesi
D) Ünlü düşmesi
E) Kaynaştırma

TEST 12

İdeal çözüme süreniz

dk.

Çözdüğünüz süre

dk.

1. Haklısın, ağlamak çoğu zaman iyi gelir insana. Eskiler ağlamak insanın içindeki zehri dışarı akıtır, derler. Çok doğru söylemişler ama benim gözyaşlarım hep niye içimde saklı kalıyor. Bu durumu hiç anlamış değilim.

Bu parçayla ilgili,

- Ünlü düşmesine yer verilmiştir.
- Ünlü daralmasına uğramış sözcük vardır.
- Birden fazla ünsüz yumuşaması örneklenmiştir.
- Ünsüz yumuşamasına aykırı bir sözcük söz konusudur.
- "Haklısın" sözcüğünde kaynaştırma ünsüzü bulunmaktadır.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) III ve IV
D) IV ve V E) III ve V

2. Ela gözlü benli dilber
Sen de olası benim gibi
Zülfün sökükle boynun bükük
I II
Bahçende güller bitmesin
III
Dalında bülbül ötmesin
Kapından hekim geçmesin
Gel yanıma sarıl bana
IV
Ela gözlüm yandım sana
V

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangisinde herhangi bir ses olayı yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Antakya'yı ve sonsuzluğa gidiyormuş hissi uyandıran Akdeniz'i neredeyse kuşların gözünden görebilmek için ya Antakya Kalesi'ne çıkmalı ya da İskenderun yoluna sapıp Bakraz Kalesi'ne. Saçlarının arasında dolaşan Akdeniz rüzgârı, yüzyıllardır bu topraklarda beslenmiş kültürlerin hikâyelerini de kulağınıza fısıldayacaktır.

Bu parçada

- Ünsüz türemesi vardır.
- Birden fazla ünsüz yumuşaması söz konusudur.
- Türetilirken ünlü düşmesine uğramış sözcük bulunmaktadır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

4. İnsanoğlu hayatın karşısında bazen ne kadar aciz kalabiliyor. Bir ölüm bir de ayrılık diyor şairler ama bizleri böyle
I II III
çaresiz bırakan başka şeyler de var bu dünyada.
IV V

Bu parçada altı çizili sözcüklerden hangisinin büyüklüğü uyumuna uymama nedeni diğerlerinden farklıdır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

5. Vefa, senin için İstanbul'daki bir semt adı olabilir ama benim için öyle değil. Azıcık insanlık, birazcık merhamet... En zor anlarımda hep yanımda olan, desteğini hiçbir zaman eksik etmeyen adaşım Hüseyin'i böyle bir durumda kaderine terk etmem hiç doğru olmaz.

Bu parçada

- Ünsüz düşmesi
- Ünlü türemesi
- Ünsüz yumuşaması

ses olaylarından hangileri vardır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

6. Bu hayatı bir kez yaşıyoruz. Burada mutlu olmak için bulunuyoruz. Hiçbir koşturma, hiçbir hedef ve hiçbir maddi kazanç bize tek başına mutluluğu vermez. Mutluluğun en önemli tanımı kişinin kendi yaşadığı hayattan razı olma hâlidir. Senin ise bu hayatı kendine ve etrafındakilere zehrettiğini belirtmek isterim.

Bu parçadaki altı çizili sözcükte aşağıdakilerin hangisi yoktur?

- A) Kaynaştırma
- B) Ünlü düşmesi
- C) Ünsüz türemesi
- D) Ünsüz yumuşaması
- E) Ünsüz benzeşmesi

7. Sahipsiz bıraktın sen beni bu yerlerde

I

Yalnızlık acısını taşıyorum içimde

II

Ellere bıraktın beni bu şehirde
Her gece yokluğunda ağlıyorum gizlice

III

Buralar sensiz hiç çekilmiyor
Artık tadı yok sensiz olmuyor

IV

Bir tek hasretin hiç eksilmiyor

V

Dön artık dön geri zalim firarım

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerin hangisinde birden fazla ses olayı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

8. Süreksiz sert ünsüzle (p, ç, t, k) biten bir sözcük, ünlü ile başlayan bir ek aldığı anda sözcüğün sonundaki sert ünsüz yumuşar.

Aşağıdaki sözcüklerden hangisi bu kurala uymaz?

- A) Cep
- B) Renk
- C) Yapıt
- D) Sonuç
- E) Senet

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde türetilirken ünlü düşmesine uğramış bir sözcük kullanılmıştır?

- A) Kahvaltıda yediğim iki kaşık bal genzimi yakmaya yetti.
- B) Hasret oldu, ayrılık oldu, hüznümlere bölündü saatler.
- C) Şimdi bana kaybolan yıllarımı verseler neler yapardım neler...
- D) "Ölürsem kabrime gelme, istemem." diye bir not bırakmış bana.
- E) Bana çektiğin her acıyı aklıma bir bir kaydettiğimi sakın unutmayasın.

10. Tabakası aynalı,
Şu oğlana varmalı hey.
Oğlan çok güzel ama,
Anası olmamalı.
Mendili eline,
Mendil verdim eline.
Kara kına yollamış,
Yar benim ellerime.

Bu dizelerde görülen ses olayı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kaynaştırma
- B) Ünsüz türemesi
- C) Ünsüz yumuşaması
- D) Ünlü türemesi
- E) Ünlü daralması

11. Geçtim senle dolu sokaklardan

I

Ne hâllere düştüm yaşananlardan

II

Yorulmuşum bütün olanlardan
Öptüm nefesinden uzaklardan

III

Bir ümidim olsun her zaman arayım

IV

Sesini duyup da öylece kalayım
Bıktım sensiz sessiz akşamlardan

V

Bu dizelerdeki numaralanmış sözcüklerin hangisinde diğerlerinden farklı bir ses olayı vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V